

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Matica Srpska

NOVISAD

XXIII. évfolyam

Szubotica, HÉTFŐ 1922. november 27.

323. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn déle.
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 6-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 90 dinár.

Szerkesztőség: Arája Alexandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kraja Alexandra-utca 1 (Lobach-palota)

Kibékülnek egymással a muzulmánok

Közeledés a két muzulmán frakció között

Beogradból jelentik: A jobboldali muzulmánok sarajevói orgánuma, a Korkut Sahib szerkesztésében megjelenő „Irsad“ az utóbbi időben olyan hangnembben ír, amelyből itteni politikai körökben arra következtetnek, hogy a Maglajics- és Spahocsoportok között rövidesen közeledés fog beállni. Legutóbbi vezércikkében megint hangsúlyozza az Irsad, hogy nagyon sajnálatos, hogy a muzulmánok két táborba szakadtak, mert székes és kívánatos, hogy megint egyesüljenek főként az egyezés működés kedvéért.

A baloldali muzulmánok között még nem kelt visszhangja a Maglajics-csoport közeledésének. Beavatott körökben azt hiszik, hogy a

jobboldali muzulmánok ilyen módon akarnak szabadulni abból a kellemetlen helyzetből, melybe a kormány bukása esetén keverednének. Bennük is megvan ugyanis a hajlandóság, hogy a zagrebi konferencia programjával megalakuló új kormányba belépjenek, de minthogy a Spahocsoport ebben a koalícióban feltétlenül résztvesz, a közeledő ellenléte miatt a jobboldal nem mehetne velük együtt.

Igy kénytelen-kelletlen hozzá kell kötniök magukat a Pasics—Pribicevics koalícióhoz, ami azonban amúgy is megtépzott népszerűségük még jobban állásza. A Spahókkal való kibékülés esetén ismét visszanyernék szabad kezüket.

senyképesek legyenek. Kedvezményes szállítási tarifát követelnek, tiltakoznak az ellen, hogy a mezőgazdasági termelést súlyos illetékekkel sújtják és kérik, hogy a kereskedelmnek se adjanak koncessziókat az cseiben, ha az a mezőgazdaság rovására szolgálna.

A kongresszus a határozati javaslatot egyhangulag elfogadta. Néhány jelentéktelen felszólalás után a kormány adótervezetével foglalkoztak.

Elhatározták, hogy felkérlik a kormányt, hogy az adójavaslatot vegye le a napirendről és adjon módot a kormány ahhoz, hogy a mezőgazdasági egyesületek egy konferencia keretében a javaslattal szemben elfoglalt álláspontjukat és észrevételeiket kifejtessék. Követelik végül a progresszív adózást.

E határozat után, amit a kormányhoz be fognak terjeszteni, a kongresszus véget ért.

Forradalom készül Bulgáriában

A kormány lemondásra akarja bírni Boris királyt

Szófiából fölöttébb nyugtalanító hírek érkeznek. E hírek szerint Boris király helyzete megingott. A fiatal király, aki tulajdonképpen Sztambulinszky miniszterelnöknek a foglya, ismételtelen azon óhajának adott kifejezést, hogy külföldre szeretne távozni, Sztambulinszky azonban szárazon kijelentette, hogy a királynak nem szabad elhagynia a fővárost, ha a koronát meg akarja tartani. Hírek vannak arról is, hogy a kormányelnök egyszerűen azt tanácsolta Borisnak, hogy mondja le a trónról. Sztambulinszky köztársaságot

akar, amelynek ő legyen az elnöke.

A polgári pártok és a paraszti, valamint kommunista pártok közötti feszültség napról-napra kritikusabb. A polgári pártok monarchista érzelműek, míg a másik két párt köztársaságot akar és táboruknak erősítésére a volt Wrangel-katonákat bolsevista katonai formációkba igyekeznek sorozni. Ugy látszik, hogy Bulgária a legközelebbi jövőben komoly szociális forradalom és gyökeres bel- és külpolitikai változás színteré lesz.

A horvátokat okolják a demokraták a dinár-eséséért

A demokrata-párt felhívatalos lapjának feltűnést keltő támadása a horvát blokk ellen

Beogradból jelentik: A demokraták felhívatalos orgánuma, a „Pravda“ vezetősíkján foglalkozik a dinár árfolyama esésének okával és azt állítja, hogy az főleg a zagrebi bankok spekulációjára vezethető vissza. Az utóbbi időben észrevehető, hogy a bankok tisztviselői maguk is erős valuta spekulációkba bocsájtóknak.

Hozzájárul — a lap szerint — a valuta romlásához az a körülmény is, hogy horvát cégek az utóbbi időben nagy bevásárláso-

kat eszközöltek a külföldön.

Nem utolsó sorban rontják a valutát — a demokrata újság állítása szerint — a horvát lapok tendenciózus közleményei a horvát blokk beogradai bevonulásaival kapcsolatban, amelyhez olyan kommentárokat fűznek, mintha az az állami rend nagy megrázkódtatását vonná maga után. A 800 milliós katonai hitel kérdését is felhasználják — írja a demokrata felhívatalos — a horvát lapok az állam hitelének megrendítésére.

A vajdasági mezőgazdasági egyesületek kongresszusa

— A Bácsmegeyi Napló novisadi tudósítójának jelentése —

A vajdasági mezőgazdasági egyesületek vasárnap délelőtt kongresszust tartottak Novisadon a városház közgyűlési termében. A kongresszuson képviselt egy volt a Bácsmegeyi Gazdasági Egyesület Somorból, a Bánáti Földművelés Szövetsége Becekerékről, továbbá a staribecsei, rumai, srbrbanai és a többi vajdasági városok és községek gazdaegyesületei körülbelül száz képviselővel. A kongresszuson a kormányt Milošević Bogoljub mezőgazdasági felügyelő képviselte.

A kongresszust Kicin Mita elnökyitotta meg, aki röviden vázolta a gyűlés céljait és üdvözölte a kormány képviselőjét. Az elnöki megnyitó után Rukinics Sándor titkári ismertette az egyesület működését és részletesen felsorolta azokat az okokat, amelyek az ország mezőgazdaságának fejlődését megakadályozzák. Bírálja a kormány helytelen vámpolitikáját, mely egyes foglalkozási ágakat a mezőgazdasá-

rovására favorizál. A következő határozati javaslat elfogadását kéri: A kongresszus követeli, hogy pontos mezőgazdasági statisztikát létesítsenek. Követeli, hogy módot nyújtsanak a gazdáknak a földek felvásárlására és ebből a célból új szövetkezeteket létesítsenek, a meglévőket pedig részesítsék állami támogatásban. Követeli vetőmag-nemesítő-állomások létesítését, a nemesített vetőmagnak napi áron a kisgazdák számára való átengedését. Talajvizsgálat eszközölését, a műtrágya helyes használatának ismeretét kívánják és állami támogatást a kisgazdák számára, hogy minél olcsóbban juthassanak a műtrágyához. Tegyük lehetővé a racionális gazdálkodást és ebből a célból nyújtsanak kölcsönt a kisgazdáknak és az agrárreform élvezőinek. A kereskedelmi szerződésben biztosítsanak kedvezményt a mezőgazdasági cikkeik számára, hogy így a helyi termények a külföldön ver-

A horvát blokk kizárta a Frank-pártot tagjai sorából

Radics nagy beszéde a horvát blokk vezetőségének ülésén A parasztpárt nem szövetkezik az állam elleneségeivel

Zagrebből jelentik: A horvát blokk vezetőségének szombati ülésén Radics nagy beszédében éles támadást intézett a Frank-párt ellen. Helytelenítette a Frank-párt abszolút tartózkodását minden megegyezéstől, még akkor is, mikor az a nép javát szolgálja.

— Sohasem fogom helyeselni azt a propagandát — mondotta Radics — amelyet a Frank-párt most folytat. A Frank-párt azt hiszi, hogy csak két kiút van a mostani politikai helyzetből: vagy az állam elleneségeivel szövetkezni, vagy pedig forradalom. A parasztpárt az elsőre sohasem lesz hajlandó. A barrikádokra szükség esetén szívesen elmegy, de csak akkor, ha békés uton nincs kilátás siker elérésére.

Radics beszédének hatása alatt a gyűlés elhatározta, hogy

a Frank-pártot kizárják a blokk sorából.

Egyébként Radicsnak teljesen szabad kezét adtak a további egyezkedési tárgyalások folytatására.

A radikális-párt és a blokk

Beogradból jelentik: A zagrebi Slobodna Tribuna nyomán politikai körökben az a hír terjedt el, hogy legközelebb a radikális-párt

is hivatalosan érintkezésbe lép a blokk vezetősével. Általában azonban nem bíznak abban, hogy a közeledés sikerrel fog járni. Erre vezeték vissza Pasics novisadi utalását is, aki vissza akarja téríteni a vajdasági radikálisokat Protics táborából. Ilyen módon megakarja felösíteni helyzetét a pártban, hogy így a horvát blokkal szemben is nagyobb eréllyel tudjon fellépni.

A törvényhozó bizottság ülése

Beogradból jelentik: A törvényhozó bizottság hétfőn délelőtt folytatja a tisztviselőtörvény IV. szakaszának tárgyalását. A radikálisok nincsenek megelégedve a demokrata klub ülésén elfogadott kompromisszumos szöveggel, bár azt Trifkovic miniszter is el fogadta. Éppen ezért nincsen kilátás, hogy az ülésen a radikálisok és demokraták között éles vita fog kifejlődni a tisztviselő törvény IV. szakasz körül.

A pénzügyi bizottság

plénuma legközelebb kedden délelőtt tart ülést, amelyen a pénzügyminiszter által beterjesztett különböző javaslatok tárgyalását fogják megkezdeni, illetőleg megválasztják az illetékes albizottságokat.

Az erdélyi pártok nem ismerik el Románia készülő alkotmányát

Kolozsvári tudósítók jelentik: A kormány az utolsó előkészületeket teszi meg a parlament megnyitására. Bukaresti jelentés szerint minisztertanács volt, amely megszövegezte a trónbeszédet, mellyel a király november 28-án a parlamentet megnyitja. A trónbeszéd foglalkozik a koronázással, majd a külpolitikai helyzetre tér át hangsúlyozva, hogy

a hadsereg minden eshetőségre készen áll.

Azután az alkotmányreformról, majd a pénzügyi törvényekről szólnak. Bukaresti jelentés számol be a nemzeti pártok a kormány ellen megkezdődő offenzívájáról. E szerint a nemzeti párt az alkotmányreform benyújtásának napján hír szerint nagy népgyűléseket fog tartani Bukarestben, Kolozsvárt, Csernovitzban és Kisenewben és

a csatolt területek egy küldöttsége fog menni Ferdinánd királyhoz,

aki előtt ki fogják jelenteni, hogy a párt az új alkotmányt nem tekinti törvényesnek

és mielőtt módja lesz rá, meg fogja azt változtatni.

Ugyanígy deklarációt fog tenni a párt a parlament két házban is.

A párt tehát tiltakozás céljából megfog jelenni a parlamentben.

A lengyelek levették a keletgalíciai felkelést

Az ukránok kiáltványa a művelt világához — Kegyetlen megtorlás

Az ukránjai helyzet tisztulni kezd. Megbízható jelentések érkeznek a felkelés okáról, melyekből azt is meg lehet állapítani, hogy bár a felkelést még nem sikerült teljesen elfojtani, mégis a lengyel kormány erőfeszítései többé-kevésbé rendet teremtettek. A felkelésre az adott okot, hogy a lengyel kormány a tartomány lakosságát, mely még nincsen végérvényesen Lengyelországhoz csatolva, erőszakkal a választáson való részvételre akarta kényszeríteni.

A varsói kormány most megtorlásra gondol, a galíciai börtönök ukránok ezreit vannak tömve. A letartóztatottak között sok nő és gyermek is van. A letartóztatott ukránok hetek óta kihallgatás nélkül vannak a börtönben, hol még élelmezik őket és gyakran véresre verik. Az egész országban még a falvakban is, haditörvényeszek működnek, melyek könnyörtelenül és érdemleges bizonyítványok nélkül itélik el a védtelen lakosságot.

Ezen helyzet hatása alatt a galíciai ukrán nép vezetői elhatározták, hogy

az egész világ segítségét

kérik nemzetük szörnyű helyzetének megszüntetésére. Kiáltványt intéztek az összes művelt nemzetekhez, mely így kezdődik:

— Megrendítve azon üldözések által, melyek az ukránokat saját országukban érték, az egész kultur világhoz fordulunk abban a reményben, hogy nem fogja nyu-

godtan végignézni az ukrán nép megsemmisítését, melynek még az sincsen megengedve, hogy a lengyelek eljárására passzívással feleljen.

A kiáltványt a következők írták alá: Romanezuk, a volt osztrák

képviselőház alelnöke, Barwinsky udvari tanácsos, Bacsinszky Vladimir, az ukrán nemzeti tanács elnöke, Bacsinszky Leó, az ukrán radikális pártok az elnöke, Chomyszyn, Kotzylowszky püspökök és Bacsinszky Sándor vikarius.

A horvát blokk a nemzetgyűlés ellen

A blokk az új ellenzéki pártoknak a parlamentből való kilépését követeli

A Pravda a horvát blokk akcióival kapcsolatban azt írja, hogy Radics vezeménnyel változtatásai még sok meglepetést hozhatnak a politikuskok számára. Radics pártbívei elsősorban azt fogják megkísérelni, hogy a Frank-pártot Horvátországban megsemmisítsék és azt kívánják a beogradi ellenzéki blokktól, hogy a blokk nyíltan foglaljon állást az alkotmány revíziója mellett. Ily módon a horvát blokk az ellenzéki pártok erőteljesebb akcióját fogja kikényszeríteni és nincs kizárva, hogy követelni fogja az ellenzéki pártoknak a parlamentből való ki-

lépését, hogy ilyen módon lehetnéne tegye a kormányzópártot munkálat.

Parlamenti körökben úgy hírlik, hogy Radicsot fel fogják szólítani, hogy szolgáljon szívesen nyíltan a Frank-pártot tartozó képviselők ellen, amelynek alapján a képviselőkkel szemben megindíthatják a bírói eljárást.

A beogradi lapok jelentése szerint dr. Ivanics Momešillót, aki Zagrebba utazott, hogy Protics pártja nevében Radicsokkal és a Frank-párttal tárgyaljon, nagyon hátrélen fogadták és akciója sikertelenül végződött.

A radikális-párt novisadi értekezlete

A párt egy része Pasics és Protics megegyezését kívánja

— A Bácsmezei Napló novisadi munkatársának jelentése —

A radikális párt novisadi bizalmas értekezlete, amely vasárnap a hajnali órákig tartott, igen izgalmas lefolyású és szenvedélyes hangú volt. A vitára leginkább dr. Gavrića Emil volt torontáli főispán és dr. Mihajlović János torontáli alispán beszéde adott alkalmat, akik támadták a mai rezsimet és a kormányt, követelték, hogy a koalíció bontsák föl és rendezjék el az új választásokat. Azt mondták, hogy az elégedetlenségnek elsősorban Pribicević közoktatásiügyi miniszter az oka és hevesen támadták Pribicevićet. Hangsúlyozták, hogy a radikális párt egy része szívesen geszket tartja Pasics és Protics kibékülését.

A támadásokra dr. Marković Lazar igazságügyminiszter, Milanović Zsarkó postaügyi miniszter és dr. Pradinović Zsarkó képviselő válaszoltak, akik kijelen-

teték, hogy Pasics és Protics kibékülése egyáltalán nem képezi tárgyát ennek a bizalmas értekezletnek.

Hosszabb vita fejlődött ki a végrehajtó bizottság megalakítása körül, amely bizottságnak az a célja, hogy a párt agitációját a Vajdaságban megszerveze és a választásokat előkészítse. Az agitációs bizottságba végül a párt vajdasági képviselőit, valamint a vidéki pártszervezetek elnökeit és alelnökeit választották meg. Ez a bizottság fogja intézni a párt ügyeit a Vajdaságban, Szerémségben és Szerbiában is és meg fogja állapítani a gyűlések színterét, időpontját és a szónokok személyét is.

Vasárnap délelőtt a képviselők nagyrésze a Vajdaság különböző városába utazott, hogy érientezésbe lépjenek a radikális párt helyi szervezeteivel.

Amerika beleszól a keleti kérdésbe

Részt vesz a lausannei konferencián — Nincses sikere

A lausannei konferencia szombati ülésének legjelentősebb eseménye az amerikai kormány képviselőjének, Child római követnek a tetszólalása volt.

Child római nagykövet, aki a washingtoni kormány megbízásából mint megfellelő vesz részt a keleti békekonferencián, első ízben szólt el hivatalosan a szombati ülésen. Child tetszólalása tárgyalni fogja is nagy jelentőségű és nincs kizárva, hogy az ő kijelentései egészen új irányt adnak a békekonferencia lefolyásának.

Az UNO képviselője a szombati ülésen közölte a washingtoni kormányt a keleti kérdésben elfoglalt álláspontját és ebből a célból telovastá azt a jegyzéket, melyet kormány október 30-án a nagyhatalmakhoz intézett. Eszerint a washingtoni kormány nem ismer el semmiféle terület, vagy gazdasági külön szerződést Törökországban, vagy Törökországgal. A memorandum szerint az amerikai kormány nem akarja megsérteni más állam

érdekeit, de megkívánja védeni a saját érdekeit és fenntartja magának a nyitott ajtó politikáját.

Az amerikai megbízott a konferencia alkalmával figyelmessé tette Mussolini olasz miniszterelnököt, hogy Amerika nem szívesen látja Olaszországnak azt az adriai politikáját, mely a szomszédos államok, különösen Jugoszlávia érdekeibe ütközik. Figyelmeztette Mussolini, hogy ha Itália adriai politikája nem változik meg, úgy az UNO Olaszország adósságainak azonnali megfizetését fogja követelni. A Daily Herald ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy az Egyesült Államoknak ez az állásfoglalása összefügg a Standard Oil Company amerikai tőrekvésével, mely a balkáni petróleum piac megszerzésére irányul.

A nagyhatalmak delegáltjai körében nagy feltűnést keltett ez, hogy Amerika ismét beleavatkozik az európai ügyekbe. Az angol kormányhoz közzétett körökben az a féltékenység uralkodik, hogy ezeket az UNO a jövőben nem vonhatja ki ma-

gát a többi európai kérdések tárgyalásából sem.

Bulgária nem lép be a kisanantiba

Lausanneból jelentik: Sztambulinszki hosszabb tárgyalást folytatott Vorovszkival, Szovjetország római kereskedelmi megbízottjával, aki egyelőre a Szovjetkötársaságot a lausannei konferencián képviseli. E tárgyaláson Sztambulinszki megígérte azt a hirt, hogy Bulgária be akar lépni a kisanantiba

Egyiptom a volt szultán ellen

Konstantinápolyból jelentik: Az egyiptomi mohamedánok táviratilag üdvözölték Kemal pasát VI. Mohamed szultán detronizálása alkalmával és közölték, hogy elismerik az új kalifa egyházi uralmát. Egyiptomban elítélik Angliát amiatt, mert védelmében részesítette Mohamedet és elősegítette szökését.

Nincses sikere Lausanneban

Beogradból jelentik: A kormány sajtója megállapítja, hogy Nincses nagy sikert ért el megint a lausannei konferencián és hogy politikája eddig mindig párhuzamosan haladt Curzon lord politikájával, aki ör minden akciójában támogatja. Izmet pasának az a kívánságát, hogy Nyugat-Gráciában népszavazást rendezzenek el, elvetették. Ezt általában Nincses sikerének tulajdonítják. A végleges eredmény azonban a törökök merev magartatása miatt még mindig bizonytalan.

A milanói Corriera della Sera közli Nincses külügyminiszter nyilatkozatát a traciál kérdésről. Nincses kijelentette, hogy Jugoszlávia Nyugat-Gráciában sem terület, sem politikai változáshoz nem járul hozzá. Ezzel szemben azonban támogatja Bulgáriának azt a törekvését, hogy kijáratot nyerjen az Egei tengerhez.

A legfelsőbb számvevőszék

Elnökeinek és tagjainak megválasztása

Beogradból jelentik: Az államtanács kedden délelőtt teljes ülést tart, amelyen a legfelsőbb számvevőszék elnökségének és tagjainak megválasztásával fognak foglalkozni. A számvevőszéknek 2 elnöke és 14 tagja lesz. Hogy a politikai nézeteltérések elkerüljenek, az államtanács azt fogja javasolni, hogy egy a radikális, mint a demokratapárt klub üléseiken jelöljenek ki 1—1 elnököt és 7—7 tagot és így a választások politikai ádumát bontsák el a pártatlan államtanácsból.

A jugoszláv vasutakat

a német jóvátételből állítják talpra Nyolcezerrel több vagont szállít Németország

Beogradból jelentik: A párisi jóvátételi bizottság jóváhagyta az SHS királyság kérését, hogy a jóvátételi számla terhére Németország 90 millió aranymárka értékben három teljesen felszerelt vasuti javítóműhelyt szállítson a közlekedési miniszternek.

Ezenkívül a jóvátételi bizottság 1923. évre a következő természetbeni szolgáltatásokat ítélte meg az SHS. királyság javára.

5200 rendes nyomtávu mozdony, 70 keskenyágávu mozdony, 2670 rendes és 1000 keskeny nyomtávu tehervozók. Ezek a szállítmányok nagyban emelni fogják a jugoszláv vasutak teherbíró képességét.

A lausannei konferencia megnyitása

— A Bácsmegyei Napló kiküldött munkatársától —

Lausanne, november 20.

Shimmy és fox-trot.

A konferencia színhelyét pontosan meghatározni alig lehet; a legjelentősebb tanácskozások, megbeszélések a *l'ac Léman*-szállodában, a *Lausanne-Palaceban*, a *Beurivageban* és a *Gr. Hôtel des Alpesban* folynak le; egyszer Ouchyban, vagy Terrietteben, másszor Lausanneban. Ezen előkelő hotelek matkózása vendégeinek mindennapos fővárosi látogatása a különböző delegációk fővárosi látogatása, viszont a fiatal delegátusok és újságírók közül egyre többen és többen hódít el a shimmy és a fox-trot, amely a hotelekben délután 5 óra körül könnyörtelenül kezdetét veszi. Ezek a bájos amerikai *girlök* és francia *demoisellek*, akik papa-mama vagy garde kíséretében pontosabban érkeznek a tánc kezdetére, mint a különvonatok a konferenciára — végtelenül sokat ártnak a nemzetközi hírszolgálatnak. Az önk tudósítójának, bár nem oly szenvedélyes táncos, mint a *Daily Herald* vagy a *Petit Parisien*, heroikus belső küzdelmébe kerül visszavonulni a dactylographok jazz-bandet megszégyenítő lármlájába.

Letakart meztelenségek

A konferenciát egy nyilvános plenáris üléssel nyitották meg a *Casino Montbenon* színház, illetve tánctermében. A figyelmes hatóságok ez alkalomból szőnyegekkel gondosan eltakarták a kórkötés színház ingerkedő freskóit, amely intézkedést alapsablon véve méltányolni tudjuk és csak úgy magunkban kérdezzük: hogyan? hisz e tisztaság öreg urakat, kik itt összegyűlekezének, magasztos hivatalukban és gondolataikban csak nem zavariák egy csintalan festőművész meditatásai? És tegnap még — bocsánat — ebben a terebben Lausanne aranyifjúsága táncot csintalan — és leplezetlen freskók alatt?

Az óriás angol Mac Clure és Ponzone gróf, a genuai konferencia volt titkára társaságában gyalog indulok a megnyitó ülésre. Az ut menően kiváncsiak, Lausanne megismerésére alkalmas leánynevelő-intézetének internátusának növendékei állnak sorfalat. Verőfényes látvány. A fehérruhájú Hayashi báró, az ezer rancu japán agasztvány 100 esztendővel megifjodott, mikor a bájos kisasszonyok sorai között elhatjattak.

Mac Clure magyar ismerősi, gróf Bánffy és Ottlik György után érdeklődik, Ponzoneval a genuai emlékeket csillogtatjuk ragyogó napütsében. Korán érkezünk és elfoglaljuk megfigyelő posztunkat. A közönség, delegátusok és újságírók kíváncsián lesik az érkező hírességeket. Mulatságos: a hírességek egymásután megérkeznek — szinte észrevétlenül. Kevés emberben van meg az a képesség, hogy arcaikat, kiket személyes érintkezés révén nem ismer, rajz vagy fotográfia után a tömegben fölfedezzen. Itt, mondhatnánk, senki sem ismeri egymást.

Ime, lord Curson itt ül észrevétlenül érdekes jelenetnek leszek Horace Rumbold. Halkan diskurálnak. A finom, végtelen kulturált profilu Curson lord mindenben inkább emlékeztet egy öreg, tisztas anglián lélkésre, mint diplomatára.

Közvetlen mellette állók és vártalanul érdekes jelenetnek leszek szemtanúja.

Valaki észreveszi a lordot és egy alacsony, félnék mozdulatu, kis ember, mint egy iskolásgyereket vezet elébe. A kis emberben semmi lellezetes nincs, mint okos, nagy, fekete szemű és furcsa koponyajarmója. A kis ember halkán és nagyon szerényen bemutatkozik. A lord ked-

vesen és végtelenül szeretetreméltóan, de rheumás lába miatt nehézkesen fölemelkedik. Nem értette a bemutatkozó nevet.

— Hogy hívják? — kérdi elnézést kéro mosolyal.

— Izmed pasa — feleli a kis ember szerényen.

A lord meglepetten:

— Oh, c'est vous, Izmed pacha?

A beszélgetés a két nagy ellenfél között egy folyt le, mint mikor két ember, olyan nyelven kénytelen egymással beszélni, amit egyikük sem bír tökéletesen. Sem Curson, sem Izmed nem beszélnek tökéletesen franciául. Keresik a szavakat, beszélgetésük ennek folytán vontatott, nehézkes, mondhatnám primitív.

— Hányan vannak? — kérdi a lord.

— Harmincan — feleli a pasa.

— Nem lesznek tulsokan? — Mi alig vagyunk egy páran. Nem bírnak el magukkal.

Vetnek a tréfán.

— Mutassa be az urakat. Hogy hívják ezt az urat?

Rámutat egy nagybajuszu törökre, aki erre rögtön megajazítja a nyakkendője csokrát.

Bemutatkozás:

— Hassan bej, első delegátus.

— Riza Nur bey második delegátus.

— És a többi. Egy kis kópcós, szakállas ember, gomblyukában a légion d'honneur bontója. Konstantinápolyi főbíró.

Curson: »Nos, pasa, el van készülő? Együtt vannak a dokumentumai?«

A pasa válasz helyett mosolyog, Curson lord is mosolyog. Altalában sokat mosolyognak egy ilyen békekonferencián.

Az ülés.

Curson lord angolul beszél; kegyes, egyházi szónoklat volt. Izmed pasa, sajnos, halkán és értelmetlenül olvasta föl beszédét. Csak midőn nyomtatásban került a kezünkbe, láttuk, hogy pregnans rövidségében pompás és stílusos filippikának készült.

Haab elnök föllált, az ülést bezárta és amint a delegációk hazatértek hoteljeikbe, megindultak a kis egyezkedések, paktumok, intrikák, főzések, — de mindez már a nagy hotelek szalonjaiban játszódik le. A legagyartabbar riporter is csak fantáziája segítségével követheti a bonnyolult játékok; az amerikai természetesen erőli is pontos jelentést küld lapjainak. Legfőljebb tévedett.

Dezso Alajos.

HIREK

— **Pasics Beogradban.** Beogradból jelentik: Pasics miniszterelnök visszatért Nasicradól Beogradba. Vasárnap délelőtt hosszabb tárgyalást folytatott Miletics Koszta agrárreform miniszterrel, aki az új agrárreform tárgyalásáról referált a miniszterelnöknek.

— **A szkupstina elnöke Horvátországban.** Beogradból jelentik: Lukinics házelnök vasárnap Horvátországba utazott.

— **A miniszterelnök tanácskozása a vajdasági helyzetről.** Beogradból jelentik: Vasárnap délelőtt Pasics miniszterelnök hosszabb tanácskozást tartott Miletics, Trifkovic, Zserjav és Vukisevics radikálpárti miniszterekkel, akikkel a vajdasági helyzetéről tárgyalt.

— **Az állam jövedelme az okmánybélyegekből.** Beogradból jelentik: Október havában az államnak okmánybélyeg eladásából 38.686.000 dinár bevétele volt. Augustus 1-től október 31-ig összesen 115.355.047-10 dinár ára okmánybélyegeket adtak el, 13 és fél millióval többen, mint amennyit a költségvetésben erre a tételre előirányoztak.

— **Lelkészek küldöttsége a demokratapártban.** Beogradból jelentik: A görögkeleti lelkesek egy nagy küldöttsége megjelent a demokratapártban, ahol Davidovics Ljuba pártelnök előtt ismertették anyagi követeléseiket. Davidovics megígérta, hogy a párt támogatni fogja anyagi követeléseiket.

— **Az új költségvetés tárgyalása.** Beogradból jelentik: Parlamenti körökben élénken tárgyalják az új költségvetés-tervezetet. Kormánykörökben az a vélemény alakult ki, hogy a kiadásokat a minimálisra kell csökkenteni, mert a jelenlegi helyzet nem alkalmas arra, hogy új adókat hozzanak be.

— **A munkásdalárda hangversenye.** Vasárnap este a Lányi Ernő zenészerző vezetés alatt álló munkásdalárda jól sikerült hangversenyt rendezett a Bárány szálló helyiségében. A ternet zsfoglalás megtöltő közönség melegen tapsolta a jobbnál-jobbi számokat, amelyek Lányi Ernő nagyzerői képességeiről tesznek újabb tanúságot.

— **A kumanovói harcosok alapítványai.** Beogradból jelentik: A kumanovói harcosok vasárnap a beogradi Imperial-szállóban gyűlést tartottak. Elhatározták, hogy nagyszabású gyűjtési akciót indítanak meg, amelynek jövedelméből kórház, iskolák és egyéb humánus és kulturális intézmények létesítésével örökítik meg a Kumanovói ütközetben elesett harcosok emlékét.

— **Ma tárgyalták Károlyi Mihály vagyoneküzési pörét.** Budapestről jelentik: Hétfőn folytatják Károlyi Mihály vagyoneküzési pörét. A bíróság annakidején ugyanis utasította a kincstári jogügyi igazgatóságot, hogy Károlyi Mihály állítolagos hazatérésére vonatkozóan a bizonyítékokat terjessze be. A kincstári jogügyi igazgatóság annak idején hosszabb haladékot kért a bizonyítékok beszerzésére. A bíróság november 27-ére kitűzte a tárgyalást Károlyi Mihály képviseletében dr. Nagy Vince ügyvéd, a Károlyi-kormány volt belügyminisztere jelent meg a tárgyaláson.

— **A nyolcszáz millió dináros hadihitel felhasználása.** Beogradból jelentik: Pasics miniszterelnök vasárnap délelőtt kihallgatáson fogadta Kondics tábornokot, a kinek az a megbízatása van, hogy a nyolcszáz millió dinár hadihittelől a hadsereg részére szükséges beszerzéseket elvégezze. A tábornok részletes és beható jelentést tett a miniszterelnöknek és rámutatott a feladat kivételének nehézségeire. Azt hiszik, hogy Kondics tábornok nem lesz képes a bevásárlásokat végrehajtani.

— **A komiták egysülötének közgyűlése.** Beogradból jelentik: Vasárnap tartották meg a komiták országos gyűléseit, a Bajlon-szálloda termében. A közgyűlésen, amely délelőtt és délután is tartott, több miniszter és képviselő vett részt. A közgyűlés üdvözlő tóvratot intézett Sándor királyhoz és Mária királynőhöz. A napirenden levő ügyek elintézése után megvitették a választásokat. Elnökök megválasztották: dr. Suskovic képviselőt, a választmány tiszteleti tolvárá dr. Mogorovic Ivót.

— **Ma hirdetik ki a Sztójkov pörben az ítéletet.** Somborból jelentik: A Sztójkov Mózés volt alispán és társai elleni monstre pörben — mint ismeretes — e hó 18-án hajnali három óra körül fejezték be a főtárgyalást és Masierovic törvényszéki elnök, a főtárgyalás elnök 27-ikére, hétfőn délután négy óráig tűzte ki az ítélet kihirdetését. Az ítélet iránt az egész megyében és annak határain túl is lázas érdeklődés nyilvánult.

— **Az izraelita nőegylet teadélutánja.** A subotica izraelita nőegylet november 26-ikán, vasárnap délután 5 óra körül nagyszerű teadélutánt rendezett a népkönyhaz és a nőegylet javára. A teadélutánt keretében énekszámok, szavaltatok és fölovasás szórakoztatta a nagyszámú közönséget. Nagy sikert aratott Janakcs főispáni titkár éneke, akít dr. Franekacs nagy hozzáértéssel kísért. zongorán. Steiner Annuska és Fischl Pál szórakoztató dialógja. Fried László ügyesen adott elő néhány verset. Dr. Fenyves Ferenc humoros fölovasást tartott. A műsor egyes számain Komor Gyula ötletesen konferálta be. Steiner Annus és Fischl Pál a shimmyről adtak elő egy kis dialógot igen kedvesen és nagy sikerrel. A szepven sikerült műsort a késő esti órákig tartó tánc követte.

— **Véget ért a suboticai sakkverseny.** A Subotica Sakk-Körházversenye vasárnap befejezést nyert. A verseny eredménye a következő: 1. Boschn 9 és fél pont. 2. Dr. György 8 és fél pont. 3.4 Berlekovic, Löwinger 8 pont. 5. Csillag 6 pont. 6.7 Lenárt, Klein 5 pont, 8-10. Gerber Salzmann, Ognyanov 4 pont. 11. Farkas 2 és fél pont. 12. Gondol 1 és fél pont.

— **Beogradi football-eredmények:** Vardar—Beogradi SK 2:1 (2:1). — Elsősztályu bajnoki mérkőzés: Bír: Ruzics. Sport adja az első gölt. Vardar egyenlítő és utána rögtön eléri a győzelmet jelentő gölt is. Sportból kiittit Pilič, aki ügyesen és jól játszott. — HASK I.—HASK rezerv 1:1. — Zagrebi eredmények: Viktoria Žižkov, Prága—Gradjansk 4:1 (4:0). — Osijek eredmények: Brodi Slavija—Osijek 4:2.

— **Razia Novisadon.** Novisadról jelentik, hogy az ottani rendőrség szombatról vasárnapra való éjjel ismét razziát tartott, amelynek során 15 férfit és 4 nőt állítottak elő.

— **Véget ért a prágai egyetemti hallgatók sztrájkja.** Prágából jelentik: A prágai német egyetem a két hétda tartó diák-sztrájk végét ért. A diák-szervezet vezetősége felhívta a hallgatókat, hogy a tanári karral történt meg egyezés alapján az előadásokat újból rendszeren látogassák.

— **A becskerei vasuti munkások gyorssegélyalapot gyűjtenek.** Becskerekről jelentik: A vasuti műhely munkásai gyűjtés útján segélyezték eddig az elhunyt munkások hozzátartozóit. A jövőre néve azonban gyorssegélyalapot rendeznek be, amelyből anyagi segélyt kapnak az arra rászorulóak. A mozgalom kezdeményezője Petrusics Mihályfőnök. A gyorssegélyalapra minden munkás havonta, a hónap elején egy meghatározott kisebb összeget fizet be a pénztárba. Azonkívül gyűjten is fognak az alap céljaira a társadalom minden részében.

— **A dohányszüret eredménye.** Beogradból jelentik: A pénzügyminiszterium kimutatása szerint az egész ország területén több mint 9 millió métermáza dohány termelt. A termés mennyisége tetemesen meghaladja a mult évit, minőségileg azonban gyengébb.

Nincs többé köhögés, nátha, rekedtség és kellemetlen szájj, ha »Caruso« cukorkát fogyaszt.

Karácsonyi ajándéku eredeti művészi képeket vegyen Balázs Árpádnál, a Bácsmegyei Napló illusztrátoránál. Sagediskút 127. Múterem.

Kosztizs sakkmester szimulán játékmű. Vasárnap délután a Subotica városi helyiségében Kosztizs sakkmester harminc résztvevővel szimulán partitákat játszott. A versenyt Kosztizs sakkmester dr. Csibanovval szemben egy partit elvesztett, a többi játszmát egyelőre függőben tartad.

Becskeréken sem volt magyar irredenta összejövetel. Becskerekéről jelentik: Megirta a napokban az egyik becsi magyar hírlap, hogy Becskereken állítólag felhúzták és elfoglalták a magyarországi öbrendők becskeréki iktos hőkijának vezetőit. Beogradi távirat alapján jelentették, hogy az államrendőrség letartóztatott Becskereken egy magyarokból álló társaságot, amely politikai célokból összeköttetést tartott fenn a Sörház utcával. Amint becskeréki tudósítónk jelenti, az ottani helyi hatóságok mítsem tudnak az esetről és kijelentették, hogy az egész híradás kitaláció, amelyből egy szó sem felel meg a valóságnak.

SPORT

Az ötvenedik osztrák-magyar mérkőzés

21 az osztrákok javára

Vasárnap délután zajlott le az ötvenedik osztrák-magyar válogatott mérkőzés, melyet a nagyobb tőstől erővel rendelkező osztrák csapat 2-1 arányban nyert meg.

A mérkőzés megkezdése előtt a két csapat kapitánya kiállott és lelkes beszédben bátoríkoszort nyújtottak át a csapatok részére egy-egy zászlót.

A mérkőzés a leghevesebb iramban kezdődött.

Mingyárt felállás után a második percben Hirzer lefut, kicselezi a védelmet és közvetlen közelről védtelenül gólt lő. A bíró azonban a gólt offside miatt nem ítéli meg.

Az osztrák csapat felnyomul a magyar kapu elé és állandóan szorongatja a magyar védelmet. A játék egyre erősödik. Egy összetűzés alkalmával az egyik magyar hátvéd, Vogel II., összeesik. Kiviszik a pályáról, a mentőorvos megállapítja, hogy...

Helyette Plattók áll be. A következő percben a magyar csatársor lefut, Hirzer beadásából Molnar gólt lő.

Féldő 1:0 a magyar csapat javára. A második féldőben érvényesülm kezd az osztrák csapat egységesebb munkája. Többet bírnának s a magyar csatársor csak elveto jut munkálhoz. A 13-ik percben hátvédorukából éri el az osztrák csapat első gólt. Az osztrákok a 22-ik percben rugták a győzelmet jelentő gólt, amit a magyar csapat a legnagyobb erőfeszítéssel mellett sem tudott már kiegyenlíteni. A féldő befejezése előtt tizenöt osztrák témadatát főbbit és veszedelemesebbet.

Az osztrák csapatnak jobb volt az összejelése, ennek köszönheti győzelmét. A magyar csapatban különböző Blum jelezet és Hirzer csatái voltak ki. Kopehel kifogástalanul bíráskodott.

A labdarúgó hevesvéri fejesége

Angol lapokban olvassuk, hogy a Northamptonshire Football Association-nak múlt vasárnap mérkőzésen nagy botrány játszódott le. Javában küzdöttek a felek, amikor hirtelen egy elegáns hölgy rontott be a pályára, nekiment egy játékosnak és így kiállt.

— Itt van, te gazember! Ez a tied! A jó lsten sem veszi le rólad!

Miközben ezt mondotta, az ornyójevel arya-főbe verte a játékost. A meccs természetesen nyomban abba maradt s a játékosok a hevesvéri hölgyet igyekeztek lecsillapítani. A rendőrség is közbelépett és megállapította, hogy a hölgy Surridge játékos felesége.

— Azért fenytettem meg azt a szemtelen fickót. — magyarázta Mrs. Surridge — mert állandóan megakadályozta ferjemet abban, hogy gólt lőjjön. A bíró, sajnos, nem tehesítette kötelességét és így nekem kellett közbelépnem.

A labdarúgó szövetség Anglia valamennyi versenypályáiról kiiltotta a temperamentumos hölgyét. Mrs. Surridge azonban kijelentette, hogy nem törődik a kitiltással s a legközelebbi meccset ismét végig fogja nézni. Megígerte azt is, ha a férjét legközelebb sem engedik gólt lőni, ő megint az ornyóval fog igazságot tenni.

Sand—NAK 1:0 (0:0). A suboticiál Sporttal tartott mérkőzéssel egyidőben a Sand másik kombinált csapata a NAK-sal állott szemben Novisadon. Ezen a mérkőzésen a Sand öt, a NAK pedig két tartalékkal játszott. A játékok a NAK kezdi, de a suboticiál csapat már az első percben fölénybe kerül és sikerül ezt a fölényt egészen a második féldő közepéig megtartani. A verseny nagyrészt a novisadi csapat területén folyik, azonban az első féldőben több gólyjelzet dacára, a Sand nem tudja a labdát ellenfelének háltáiba jutatni. A második féldő is Sand-máradással indul és a 12-ik percben Lantos egyes kiszökéssel védtelen gólt rug. Ezután a Sand kissé visszaesik és a NAK több vehemens támadást intéz a suboticiálak kapuja ellen, amely azonban az erős védelmen megtörik. A játék 1:0 eredménnyel végződik. A Sandból különösen Belesin, Kovács, Ördög és Reid, a NAK-ból Simon, Svenm, Lurch és Weisz tűnt ki. Vékes bíró kifogástalanul vezette a mérkőzést.

Sport—Sand 4:1 (0:1). Az ősi szezon utolsó mérkőzésén a Sand öt, a Sport pedig két tartalékkal szerepelt. Az első féldő elején állandó Sand-főny, ami annál inkább ki-Gomberdótt, mert a Sport eleinte kilence, majd tíz emberrel játszott. A helyzetet a Sand ki is aknázte, mert a féldő 14. percében Dér megszerzi a vezető gólt. A féldő közepé tele inkább mezőnyjáték. A Sand úgy-éppen összeállított kombinált csapata mindenáron nagy gólarányú győzelmét akar kicsikarni, ami a csatársorának gólléptelensége és a tal-

szerezése miatt nem sikerül. A féldő végén Sport-főny, a gólyjelzetek azonban a Sport belső csatárai nem tudják kihasználni. — A második féldőben mindjobbán nyilvánvalóvá lett a Sport összeszokott együttesének állandó fölénye. A Sport csatársora, élén Varga Zoltán-nal, egyre-másra vezet erő támadásokat a Sand kapuja ellen, azonban Krausz kapus mindent ment, míg végül is Szaghmeiszter jobb-cselsőnci sikerül megszerezni a két-felhőeknek a kiegyenlítő gólt, majd újabb tíz perc múlva Varga H-nek sikerül pompás játékkal megszerezni csapatának a vezető gólt. A második féldő közepén a Sport meglepő szép játékok produkált. Okos, lapos passzjátékkal sikerült ellenfelét teljesen kifulladásra, úgy hogy a piros dresszesek ki-zárólag a védelemre szorultak. Krausz kapus a leglehetősebb

helyzetekben is briliánsan dolgozott: kitűnő napia volt neki is és a védelem oszlopának: Szaulichnak. A Sport csatársorának ostromát azonban csakhamar újabb siker követte: Varga I. akciója a harmadik, majd az utolsó percekben Varga II. védtelenül lövőse a negyedik gólt eredményezi. A Sand csapatában Krausz kapuson kívül különösen Szaulich, Spitzer, Dér, Dömötör és Bence tunktek ki önfeloldozó játékkal. A Sportban egytől-egyik megállották a helyüket a játékosok. A csatársorban Varga II., Varga I., Szaghmeiszternek volt 10 napja, míg a védelemben Ilgen, Bokor és Nagykanász játszottak eredményesen. Kellemes feltűnést keltett a Sport egyik tartalékjátékosa, Havvert is, a balszélső posztján. A mérkőzést, amelyet szépszámu sportközönség nézett végig, Matkovics István, Zsak, vezette pártatlan eréllyel.

Kalász Crém készíti PINTÉR FERENC SZENT JÓZSEF gyégytár a nagytemplom mellett. 6639

nov. 27-16! nov. 29-ig hétfőtől--szerdáiig KÖRZŐ TIGRISNŐ chikusdráma 6 fölvonásban. Főszereplő: CARL DE VOGT.

KÖNYVTÁR ELADÓ. Értékeit a kiadóhivatal ad. 3195

nov. 27-16! nov. 29-ig hétfőtől--keddiig LITKA Vörös keztyű V. rész: AZ OKMANYHAMISITOK. November 29-16! 30-ig, szerdától--csütörtökig VI. rész. A vadnyugat lányának győzelme.

Amorhál szabadalm. Észekhajtható ágy Az ágy betéttel együtt csak 700.— dinár.

Festék-szakmában jártas kereskedőzégéd helyi bell nagyobis festékkereskedésben mint vezető (Premier) felvételek. — Ajánlatok "ELETPÁLYA" jellegű alatt e lap kiadóhivatalába kérélnék. 8621

NAGY RAKTÁR! Varrógépek, balkaros cipészgépek és kerékpárokban. Varrógé és kerékpár alka részek lego csobb áron kaphatók. Vis-onteladók-nak nagy áremedményű javításokat pontosan és gyorsan eszközök műhelyemben. ADOLF STERN Subotica, Jel-Sičevu u. 4

NYILTTÉR. Megnyilt Birkás Jani faüzlete

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, valamint ismerőseimet és jóbarátainkat, hogy Sava Tekelija ulica 57. sz. alatt (Halasi-ut) tűzifa, mész és cement-kereskedést nyitottam. Raktáron tartok elsőrendű száraz hasab- és aprított tűzifát, 1-a fehér darabos meszet, beotini portland cementet. Eladás nagyban és kicsinyben. Az árut kívánatra házhoz szállítom. Figyelmes, gyors és szolid kiszolgálás, a legolcsóbb napi áron. Szives pártfogásukat kéri teljes tisztelettel Birkás János.

GRADSKO POZORISTE Hátifén, sor. 27-én, este 8 órakor B) S. börtel. MAMSELLE NITOUCHE. Héróse operettje.

VÁROSI SZINHÁZ Egy jobb megjelenésű maszmódeleány állást keres azonnali belépésre. Cim a kiadóban. 8606

Kölcsönkönyvtár megnyilt. Fleumam Mór könyv-kereskedésében. 7658

TRIFAILI KÖSZENET tüttési és ipari célokra, elsőrendű száraz villanet-faszennel, fehér darabos meszet, beotini portland cementet vagonközlemben ajánl. RÉVAI ADOLF SUBOTICA Telefon 35.